

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	Validace kódu ASTEC na integrálním experimentu Phébus FPT-3
Jméno autora:	Štěpán Tichý
Typ práce:	díplomová práce
Fakulta:	Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská (FJFI)
Katedra:	Katedra jaderných reaktorů (KJR)
Oponent práce:	Adolf Rýdl
Pracoviště oponenta práce:	INSET s.r.o., Lucemburská 7, Praha

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání	náročnější
<i>Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.</i>	
Zadání diplomové práce je v zásadě pěkné. Snad jen osobní poznámku, že pro tohoto oponenta by byl požadovaný rozsah výpočtů a jejich vyhodnocení až příliš široký. S tím tedy, že potom není možné věnovat se např. jen některé z fází integrálního experimentu Phebus FPT-3 do větší hloubky. Takhle můžeme mít dobře udělanou povšechnou interpretaci celého experimentu -což je strašně moc práce a zde to student zvládl velmi dobře- ale řadu podstatných detailů modelování jsme museli nechat bez povšimnutí.	

Splnění zadání	splněno
<i>Posudte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.</i>	
-	

Zvolený postup řešení	vhodný
<i>Posudte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.</i>	
-	

Odborná úroveň	výborná
<i>Posudte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.</i>	
Odborná úroveň této práce je velmi dobrá. Přesto má oponent několik připomínek, z nichž jedna je závažnějšího charakteru. Tedy především bylo jedním z úkolů práce vytvoření vstupního modelu v kódu ASTEC pro experiment PHEBUS. V seznamu doporučené literatury je -neveřejná! a tedy asi nedostupná-zpráva ÚJV z roku 2012, která podle všeho už takový model popisuje (sice pro starší verzi kódu, ale to nehraje roli). Tato zpráva ÚJV je správně citována v diplomové práci, ale nikde v textu není napsáno, jak vlastně byla při tvorbě nového modelu použita. Nový model přece musel vycházet z něčeho, co už tu bylo? Nebo byl prostě napsán "from scratch"? Přesto, že byl k dispozici popis funkčního staršího modelu? Tohle jsou otázky, na které oponent marně hledal odpovědi v textu diplomové práce. Možná, že jde jenom o nějaké mé neporozumění, ale tato informace se měla někde v textu vyskytnout. Protože tvorba a odladění takového modelu vždy představuje zásadní část práce.	

Hodnocení jednotlivých kapitol diplomové práce:

Úvod je pěkný, stručně a srozumitelně seznamuje s tím, o čem se v prováděných pracích jedná a co bude obsahem zprávy. Kapitola 1, s vysvětlováním fenomenologie, je také v zásadě hezká. Trochu zmatečné se mně zdají některé části odstavce "Oxidace a zvyšování teploty AZ" a odstavce "Ztráta geometrie AZ". Např. že "oxidaci může limitovat (mimo jiné) difuzní rychlost H₂O skrz oxidickou vrstvu ZrO₂". Jednak nejde o difuzi H₂O, ale o difuzi kyslíku z už disociovaných molekul H₂O a za druhé o tomhle zrovna nemluvíme jako o něčem, co "limituje oxidaci", protože právě tohle je tou samotnou oxidací: parabolický proces, tj. proces oxidace řízený difuzí skrz protektivní vrstvu vznikajícího oxidu.

A jinde třeba: "Když teplota AZ překročí teplotu tavení ZrO₂ 2700 °C a pro UO₂ teplotu 2850 °C, začne se tvořit bazén taveniny v AZ". Určitě ne, bazén taveniny by se začal tvořit mnohem dříve, v důsledku eutektických interakcí (o kterých autor sám mluví hned o dvě věty dále a zmiňuje tyto interakce též už v předchozím odstavci). Rozhodně je v diplomové práci tato část povídání poněkud zmatečná.

Hezké jsou naopak celé odstavce "Tvorba a únik ŠP", "Transport ŠP" a "Chemie jódu". Snad pouze, že jsou zde všude citovány jako zásadní reference zprávy [5] a [6], spolu dohromady, přičemž zpráva [5] je uvedena jako "Š. Tichý, Výpočty ... kódem ASTEC, Výzkumný úkol, ČVUT 2023". Tohle by oponent vyloženě nedoporučoval jako nějakou klíčovou citaci v paragrafech o fenomenologii havárií - navíc se to ani nedá snadno dohledat.

A ještě jedna menší připomínka: "Takto usazené aerosoly se mohou resuspenzovat - např. odparem vody, změnou pH, dávkovým příkonem apod". K resuspenzi usazených aerosolů rozhodně nemůže napomoci změna pH - ta ovlivňuje změny chemických forem jódu rozpuštěného ve vodě, ne chování nějakých částic aerosolu.

Kapitoly 2, 3 a 4 jsou všechny povedené. Z kapitoly 2, "Popis a průběh experimentu Phebus FPT-3", oponent sám získal nové poznatky o věcech, o kterých předtím mnoho netušil. Hezky jsou popsány všechny čtyři fáze experimentu FPT-3 a je srozumitelně vysvětleno, proč se v jaké fázi nastavovaly podmínky experimentu tak či onak (teploty, průtoky plynů apod) s ohledem na to, co se mělo/chtělo zkoumat.

Poslední, pátá kapitola ukazuje výsledky validačního výpočtu. Z výsledků je vidět, že výpočet docela rozumně simuluje všechny fáze experimentu, v globálních parametrech - což je samozřejmě velký úspěch (při uvážení vši složitosti spojené s integrálním průběhem havárie) a je za tím spousta práce. Některé významnější rozdíly mezi výpočtem a experimentem, např. v časech prvního úniku ŠP z paliva, jsou ve zprávě srozumitelně vysvětleny. Rozdíly v časech první relokace materiálů v degradovaném svazku jsou také významné. A zde by bylo lépe ukázat nějaký graf z výpočtu, s časovým průběhem (degradace a) relokace, než pouze říci, že důvodem je to, že bylo ve výpočtu v tomto brzkém čase predikováno velmi malé množství relokovaného materiálu. Co když by o dvě minuty později došlo ve výpočtu ještě k relokaci dalšího, velkého množství materiálu? To se bez čísel v grafu nedozvíme.

Stejně tak vysvětlení významného rozdílu mezi výpočtem a experimentem v celkovém množství generovaného vodíku - což je nejpodstatnější charakteristika pro in-vessel fázi havárie - se tomuto oponentovi úplně nezdá. Spíše než na rozdíly v celkové dodané energii mezi výpočtem a experimentem by oponent hádal na praktickou nemožnost správně modelovat pozdní fázi oxidace, tedy oxidaci už degradovaných/relokovaných materiálů - to neumí dobře žádný výpočetní kód.

Z některých grafů v kapitole 5 není úplně jasné, jestli vidíme výpočet nebo experimentální data (nebo obojí - viz obr. 5.5, 5.16, 5.17) - možná se to dá uhádnout, ale lépe by bylo to do grafů explicitně uvést.

Formální a jazyková úroveň

výborná

Posudte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posudte typografickou a jazykovou stránku.

Zpráva je velmi hezky typograficky vyvedená. Čeština zprávy je v obecnosti pěkná, zvláště používání všech různých odborných termínů z oblasti studia těžkých havárií a jejich rozumné poskládání v českých větách tak, že se to dá dobře číst.

Oponent narazil na několik překlepů a také našel pár nehezkestí, typicky když bylo v textu potřeba použít superlativu nebo komparativu adjektiva a místo toho byl použit nějaký ošklivý opis ("nejvíce významné" místo správného "nejvýznamnější", "nejvíce důležitou" místo "nejdůležitější", "více hrubé dělení" místo "hrubější dělení" apod)

Jedna věc oponenta úplně vykolejila - v kontextu toho, čím se sám oponent už aspoň čtvrtstoletí zabývá a nač je také kladen zvláštní důraz v této diplomové práci - a to jsou části věnované jódu (chování izotopů jódu při havárii). V celé zprávě se všude píše o "jodu", a ne o "jódu". Což je tedy hrozné. Zde jsem měl v úmyslu být velmi příkrým hodnotitelem a napsat: "student ani neví, jak se jmenuje chemický prvek, o kterém píše téměř na každé straně své zprávy". Ale ještě předtím jsem se podíval do Slovníku spisovného jazyka českého a zjistil, že je v češtině možné psát i jod, s krátkým o! Takže jsem se po dlouhých letech bádání -včetně studia chemie na VŠ- až teprve z této diplomové práce dozvěděl, že vlastně já pořádně nevím, jak všelijak se jmenuje předmět mého zájmu.

Výběr zdrojů, korektnost citací

výborné

Vyjádríte se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posudte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

-

Další komentáře a hodnocení

Vyjádríte se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

-

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uvedte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Přes všechny uvedené výhrady se oponentovi zdá, že zde bylo uděláno tolik práce, a velmi hezké, že si to celé zaslouží hodnocení VÝBORNĚ.

Dvě otázky:

(i) Poněkud neortodoxně je v práci vysvětlováno -v Kapitole 5 a v Závěru- pozorované usazování aerosolů v kontejnmentové fázi experimentu PHEBUS FPT-3 ("lokální podtlak strhující aerosoly" apod)

Zkuste, prosím, ještě jednou vysvětlit, jakými procesy je podle Vašeho názoru nejspíše řízeno usazování aerosolů na condensers a na zdech a na dně nádoby kontejnmentu, i se stručným objasněním fyzikální podstaty takových procesů

(ii) V Závěru zprávy se píše, že "... špatně odhadnutý poměr plynné a aerosolové formy jodu (způsobeno mimo jiné) ... dle měření nižšími teplotami ve studené větvi než jak byly předepsány v zadání benchmarku".

Můžete tohle nějak podrobněji vysvětlit? A jak to případně souvisí s detaily toho, jak ASTEC (SOPHAEROS) modeluje chování isotopů jódu v primárním okruhu (event. i v kontejnmentu) ?

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm A - výborně.

Datum: 18. srpna 2024

Podpis:

